

ВИСНОВОК

фахового семінару кафедри музичного мистецтва та хореографії про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Сокіл Людмили Михайлівни «Розвиток народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.)», представленій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01. – загальна педагогіка та історія педагогіки.

1. Актуальність теми та її зв'язок із планами наукових робіт установи.

Відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту» (2000 р.), де «...позашкільний навчальний заклад – складова системи позашкільної освіти, яка надає знання, формуючи вміння та навички за інтересами, забезпечує потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності,...», а «вихованці – особи, які відвідують гуртки, клуби, творчі об'єднання, секції закладу позашкільної освіти за інтересами, здібностями та нахилами, отримують допрофесійну підготовку» майбутнього фахівця та передачі молодому поколінню кращих традицій українського танцю та його сценографії, що пов'язана з його втіленням.

Дисертація виконана в межах теми «Музичне мистецтво сучасності: історичний, теоретичний та практичний вектори дослідження» (державний реєстраційний номер: 0119U100598) науково-дослідної роботи кафедри музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Луганський національний

університет імені Тараса Шевченка». Тему дисертаційної праці затверджено вченою радою Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (протокол № 4 від 22.11.2021 р.).

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених в дисертації.

.У двох статтях, опублікованих у співавторстві з І. Цебрій, здобувачеві належать обґрунтування інтерпретації літературних творів у хореографічному мистецтві України ХХ – початку ХХІ століть, виявлення основних етнокультурних традицій в народній сценографії.

3. Ступень обґрунтованості і достовірності наукових положень і рекомендацій.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується належною методологічною базою (історико-педагогічний, антропологічний, біографічний, ціннісний, адаптивний, (атропосоціальний, андрагогічний, особистісно-діяльнісний підхід, генералізуючий), ґрунтовним вивченням і критичним аналізом наукових праць, і загалом не викликає сумніву.

4. Наукова новизна полягає в тому, що *уперше*: проведено історіографічний огляд наукової літератури з проблеми розвитку народної сценографії в закладах позашкільної освіти (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.) за предметно-географічним принципом у методолого-педагогічній і педагогічній площинах, географічних – центрально-український регіон, північно-західний; західний, східний, площині роботи колективу з музичним супроводом; *виділено* методологічні підходи (атропосоціальний, андрагогічний, особистісно-діяльнісний підхід, генералізуючий) та *здійснено* термінологічний аналіз основних категорій та понять дослідження (сценографія, танцювальна сценографія, народна сценографія, хореографічне виховання тощо); *проаналізовано* професійну діяльність вітчизняних педагогів-хореографів на межі ХХ – ХХІ століть в контексті позашкільної освіти (М. Чмир, М.С. Гузун та Т.І. Гузун, П. Бойко, С.С. Матеша, Т. Буділова, В. Дольчук, О. Козачук тощо); *виявлено* методи (пояснення,

розповідь, бесіда, обговорення, імпровізація, ігри, проблемний, евристичний, діалог та полілог тощо) і основоположні принципи (загальнонаукові), що складають основу методології і (специфічні); з'ясовано професійні техніки роботи над народною сценографією (battement tendu №1, battement tendu № 4, rond de jambe par terre, rond de pied, battement fondu тощо); розглянуто етнокультурні традиції в народній сценографії (народний танець як феномен, що впродовж століть відображає духовні особливості етносу за допомогою унікальної пластичної мови); виділено позитивні (тенденції до застосування мультимедійних технологій, до індивідуалізації в хореографічному навчанні, до відродження автентичного танцю) та негативні (самоізоляція дітей і підлітків у віртуальному середовищі, скорочення закладів позашкільної освіти) тенденції в розвитку народної сценографії України на сучасному етапі; визначено спільне та відмінне в роботі сучасних хореографічних колективів на народною сценографією (спільне – добровільна участь в колективі, фізичне виховання тіла, музично-ритмічне виховання, танцювальність тощо; відмінне – обсяг сформованості хореографічних умінь та навичок учасників колективу, різна кількість видів хореографії, участь у суспільному житті ЗПО, міста, країни; створені репертуару колективу тощо).

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його положення й висновки можуть бути використані для подальших історико-педагогічних, культурологічних і мистецьких наукових досліджень; для вдосконалення й розширення змісту навчальних курсів з історії мистецької педагогіки та методики викладання хореографічних дисциплін. Із цією метою розроблено авторські навчально-методичні комплекси «Теорія і методика викладання народно-сценічного танцю» і «Теорія і методика роботи з хореографічним колективом», а також їхній супровід спецкурсу (авторські навчальні плани, програми, методичні рекомендації), які доцільно використовувати у процесі фахової підготовки здобувачів освіти зі спеціальностей 024 – Хореографія, 014.00 – Середня освіта (Хореографія) у закладах вищої освіти та в системі позашкільної освіти й самоосвіти.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором. Публікації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати здобувачки

1. Сокіл Л.М. Основоположні принципи роботи над народною сценографією в закладах позашкільної освіти. *Вісник науки та освіти* (Серія «Педагогіка», Випуск № 3 (31) 2024. С. 666-673 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3\(31\)-663-676](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-3(31)-663-676)
2. Сокіл Л.М. Традиційні та новаційні методи в народній сценографії кінця ХХ – початку ХХІ століть. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2024, № 1-2 (135-136). С. 219-232. DOI 10.24139/2312-5993/2024.01-02/219-232 (URL : https://pedscience.sspu.edu.ua/?page_id=5800)
3. Сокіл Л.М. Збереження традицій української народної сценографії Полтавщини в педагогічній роботі хореографів-постановників. *Естетика та етика педагогічної дії*. Зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г.Короленка. Полтава; Київ, 2024. Вип. 29. С. 58-69. (вийде наприкінці квітня)
4. Сокіл Л.М., Цебрій І.В. Професійна діяльність вітчизняних педагогів-хореографів на межі ХХ – ХХІ століть в контексті позашкільної освіти. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. 2024. Вип.62. С. 89-101.
5. Сокіл Л. М. Творчість Ніни Уварової у контексті розвитку українського народно-сценічного танцю Полтавщини. *Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка* Педагогічні науки: мистецька освіта: історія, теорія, практика. 2018. №5 (319.). С. 50–56.
6. Сокіл Л. М. Хореографічна культура Полтавщини як одна з складових при вивченні дисципліни «Теорія і методика викладання українського

народно-сценічного танцю». *Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2017. №2 (307). Ч. 1. С. 107– 111.

Стаття в зарубіжному науковому виданні

7. Sokil, Lyudmila. Verbal-plastic image in choreographic art. *X International Scientific and Practical Conference «Modern science: theoretical and practical view»*, February 27-28, 2024, Madrid. Spain. P. 8-11. URL: <https://www.sconferences.com/wp-content/uploads/2024/03/Madrid.Spain-10.pdf>

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

8. Сокіл Л.М. Інтерпретація літературних творів у хореографічному мистецтві України ХХ – початку ХХІ століть. *Філософські обрії: Наук.-теорет. журн.* / Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Київ ; Полтава, 2023. Вип. 48. С. 70-82 (вийде наприкінці квітня).
9. Сокіл Л.М. Вивчення регіональних особливостей українського народного танцю на матеріалі танців Полтавщини в хореографічній освіті. *Мистецька освіта та естетичне виховання молоді: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (21-22 квітня 2022 р.)*. Частина I. Полтава: Навчально-науковий інститут культури і мистецтв. Видавничий відділ ПУЕТ. 2022. С. 95-103.
10. Сокіл Л.М. Наукові напрями дослідження проблеми хореографічної педагогіки. *Мистецька освіта та естетичне виховання молоді: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (15-16 грудня 2022 р.)*. Частина 2. Полтава: Навчально-науковий інститут культури і мистецтв. 2022. С. 119-126.
11. Вільховченко Т. І., Сокіл Л. М. Специфіка роботи концертмейстера хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти. *International scientific innovations in human life. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference*. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 21-27. С. 401-409. URL.: <https://sci->

conf.com.ua/xii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-international-scientific-innovations-in-human-life-8-10-iyunya-2022-goda-manchester-velikobritaniya-arhiv/.

Посібники

12. Сокіл Л.М. Теорія і методика викладання народно-сценічного танцю: навчально-методичний комплекс Полтава: ІМ ІКМ, 2023. 68 с.
13. Сокіл Л.М. Теорія і методика роботи з хореографічним колективом : навчально-методичний комплекс Полтава: ІМ ІКМ, 2023. 50 с.

7. Відповідальність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом дисертаційна робота Сокіл Людмили Михайлівни «Розвиток народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.)», повністю відповідає спеціальності 13.00.01. – Загальна педагогіка та історія педагогіки.

8. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано грамотною українською мовою, стиль викладання матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

9. Рекомендація дисертації до захисту. Сокіл Людмили Михайлівни «Розвиток народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.)», повністю відповідає всім необхідним вимогам, визначеним наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. № 40 і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого КМУ від 12.01.2022 р. № 44 та може бути рекомендована на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01. – Загальна педагогіка та історія педагогіки.

Результати відкритого голосування:

«За» – 15 осіб.

«Проти» – немає.

«Утримались» – немає.

УХВАЛИЛИ: рекомендувати вченій раді Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» звернутися з клопотанням до Міністерства освіти і науки України щодо створення разової спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації Сокіл Людмили Михайлівни «Розвиток народної хореографічної сценографії в закладах позашкільної освіти України (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.)», на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01. – Загальна педагогіка та історія педагогіки.

Головуюча на засіданні
фахового семінару,

к. мистецтвознавства, доц.

Рецензенти:

к. пед. н., доц.

к. пед. н., доц.

к. пед. н., доц.

СЕКРЕТАР

Підпис *Галина Полянська*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Григорій Віта Микитенко*
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Галина Полянська

Галина ПОЛЯНСЬКА

Підпис *Ірина Продан*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Григорій Віта Микитенко*
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Ірина Продан

Ірина ПРОДАН

Олександр Плохотнюк

Олександр ПЛОХОТНЮК

Наталія Дігтяр

Наталія ДІГТЯР

Оксана Костиренко

Оксана КОСТИРЕНКО

Підпис *Олександр Плохотнюк*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Григорій Віта Микитенко*
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Підпис *Наталія Дігтяр*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Григорій Віта Микитенко*
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Підпис *Костиренко Оксана*
Засвідчую
Начальник відділу кадрів *Григорій Віта Микитенко*
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

